

О. В. Гладкий

Колумбія

КОЛУМБІЯ, Республіка Колумбія (Colombia, República de Colombia) – держава на Північному Заході Південної Америки. На Сх. межує з Венесуелою і Бразилією, на Пд. – з Перу та Еквадором, на Пн. Зх. – з Панамою. На Пн. Зх. омивається водами Кариб. моря, на Зх. – Тихого океану. У складі тер. К. – о-ви Сан-Андрес, Провіденсія (обидва – у Кариб. морі), Мальпело (Тихий океан) та ін. Площа 1141,7 тис. км². Насел. 45,746 млн осіб (2013): метиси – 58 %, білі – 20 %, мулати – 14 %. Природ. приріст насел. 1,2 % (при рівні фертильності 2,2 дитини на одну жінку). Міське насел. складає 74 % (2012). Віросповідання: католицизм – 95 %, місц. традиц. вірування. Держ. мова – іспанська. Столиця – Санта-Фе-де-Богота (Богота; 10,763 млн осіб, 2011). Найбільші міста (млн осіб, 2011): Медельїн (3,3), Калі (2,3), Барранкілья (1,7). Адм. поділ – 32 департаменти, 1 столич. округ. Держ. устрій – республіка. Глава держави – президент. Законодав. орган – двопалат. парламент (Конгрес: Сенат і Палата представників). Грош. одиниця – колумбій. песо. Член ООН, ОАД.

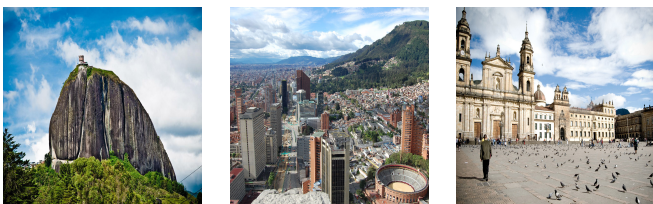
З давніх часів тер. сучас. К. заселяли індіан. племена (гібга, авараки, кариби та ін.). Відкрита іспанцями 1499. Від 1530-х рр. – іспан. колонія Нова Гранада, від 1718 – віце-королівство, від 1819 – у складі респ. Велика Колумбія, від 1830 – незалежна респ. Нова Гранада, від 1863 – Сполуч. Штати К. Сучасна назва від 1866. Від поч. 19 ст. К. стала об'єктом боротьби між Великою Британією та США. 1903 за військ. підтримки США від К. відокремилася Панама. Однією з найгостріших проблем сучас. К. є діяльність наркомафії. Держава входить до т. зв. Золотого трикутника держав Лат. Америки, що нелегально виробляють і постачають на «чорний» ринок наркотики. У країні діє т. зв. Медельїн. картель – одна з найпотужніших мафіоз. організацій сучасності (після Коза-Ностри і Якудзи). Ін. причиною політ. нестабільності є діяльність опозиц. напіввійськ. і партизан. лівих організацій. Донині К. вважають однією із найнебезпечніших країн світу.

Природні умови досить різноманітні. Пн. і Сх. К. переважно рівнинні, покриті лісами і саванами, у зх. частині – хребти Анд. На Пд. Сх. – Амазон. низовина. Найвища точка – г. Крістобаль-Колон (5800 м над р. м.). Клімат субекваторіал. на Пн., екваторіал. на Пд. На низовинах середньомісячна температура до +29 °С, на вис. 2000–3000 м – +13–16 °С. Середньорічна кількість опадів в Амазонії до 4000 мм, на Тихоокеан. низовині – до 10 000

мм (одне з найвологіших місць на Землі), у пн.-сх. частині – до 200 мм. Гол. ріки: Магдалена, Аtrato, Гув'яре, Мета, Путумайо, Какета. Характерні представники тварин. світу: мавпи, лінивцець, ягуар, тапір, ігуани, крокодили, колібрі, папуги. Нац. парки: «Чирібикете», «Парамільо», «Сьєрра-Невада-де-Санта-Марта».

В основі економіки – с. госп-во та пром-сть, залежні від іноз. капіталу. ВВП становить 467,7 млрд дол. США (2011), у розрахунку на особу – 10 110 дол. США. Вирощують каву, бавовник, банани, цукр. тростину, тютюн, кукурудзу, юку, рис, картоплю та ін. Розвинені тваринництво і рибальство. Видобувають нафту, природ. газ, кам'яне вугілля, золото, платину, срібло, смарагди (90 % світ. видобутку). Діють підприємства металург., маш.-буд., металооброб., хім., нафтоперероб., деревооброб., харч., текстил., целюлозно-папер., виробництва будматеріалів галузей промисловості. Експортує каву, квіти, хім. товари, нафтопродукти, продукцію чорної металургії, смарагди. Імпортує машини, устаткування. Осн. торг. партнери: США, Німеччина, Венесуела, Японія. Міжнар. аеропорти: Барранкілья, Медельїн, Калі, Санта-Фе-де-Богота (Богота); мор. порти: Барранкілья, Буенавентура, Тумако. На тер. К. відбулося злиття 2-х культур: європ. (принесена іспан. конкістадорами у 15 ст.) і тубільної (сформов. при змішуванні індіан. цивілізацій та народів). Незважаючи на те, що в країні одна мова і релігія, К. відрізняється великою етніч. і культур. різноманітністю. Давня доколумб. цивілізація, унікал. майстерність індіанців у виготовленні одних із найдосконаліших на амер. континенті виробів із золота та ін. матеріалів поєднані з культурою і мистецтвом Іспанії, музикою, пластикою і традиціями негрів. та мулатів. У К. зародився містич. реалізм, найвідомішим представником якого є [Г. Гарсія Маркес](#). Саме цей колорит присутній у роботах таких колумб. художників, як Ф. Ботеро, А. Обрегон, Г. Відеман. К. вважають батьківщиною сальси, кумбії, порро, вальєнато.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Колумбія: тенденції екон. і соц.-полит. розвитку. Москва, 1986;
2. Золото Колумбії. Москва, 1988;
3. Казелла С. Колумбія. Медельїнський синдром // Міжнар. туризм. 2007. № 2;
4. Чеснокова О. С. Географічні названня Колумбії // Лат. Америка. 2010. № 10;
5. Чернышов А. Колумбія: 2 века нац. суверенитета // Там само. 2011. № 3;
6. Шифрин М. Мир за нефтепровод: Колумбія и Венесуэла // Вокруг света. 2012. № 6.

Бібліографічний опис:

Колумбія / О. В. Гладкий // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-3154>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).